

Cliëntenraad Participatiewet Wijchen
Mevrouw Y.K. Nolte
Kraaijenberg 7151
6601 SM Wijchen

Gemeente Wijchen

Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00

e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon

Lies Beekmans

t 088 432 7323

ons kenmerk

Z/20/053890

datum 24 november 2020
onderwerp Reactie op advies Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2022
verzonden

Beste Cliëntenraad Participatiewet Wijchen,

Hartelijk dank voor het geven van uw advies op het concept Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening 2021-2022 Wijchen Druten.

In uw advies gaat u in op verschillende onderdelen van het Beleidsplan. Hieronder geven wij per onderdeel een reactie.

Kengetallen en cijfers in het Beleidsplan

In het Beleidsplan hebben wij dankbaar gebruik gemaakt van de gegevens uit het in juni 2020 verschenen CBS rapport "Schuldenproblematiek in beeld. Huishoudens met geregistreerde schulden. 2015-2018". Bij het rapport hoort een digitaal dashboard met op gemeenteniveau informatie over de ontwikkeling van de schuldenproblematiek in o.a. Wijchen. Het dashboard maakt een vergelijking mogelijk met andere gemeenten. De kengetallen op pagina 9 van het beleidsplan zijn gebaseerd op onze eigen gemeentelijke monitorgegevens.

De cijfers van de vroegsignalering geven een indicatie van de schuldenproblematiek in Wijchen, maar geen totaalbeeld omdat slechts een beperkt aantal vaste lasten leveranciers in 2019 en 2020 achterstanden hebben aangeleverd. In bijlage 2 heeft u kunnen lezen dat wij gaan onderzoeken of we de data die vanaf 2021 beschikbaar komen vanuit vroegsignalering kunnen gebruiken als basis voor een wijkgerichte aanpak.

Cijfers vroegsignalering Wijchen en Druten in 2020

Resultaten op hoofdlijnen: tot 1 juni 2020 zijn van de 41 matches 7 huishoudens bereikt. Hiervan hebben 6 personen aangegeven het zelf te willen oplossen. Eén persoon is doorverwezen.

In de tweede helft van 2020 zijn van de 59 matches 30 huishoudens bereikt. Van deze 30 wilden er 5 geen hulp. De overige 25 zijn geholpen door informatie en advies tijdens het telefoongesprek, zoals wijzen op diverse inkomens- en minimaregelingen, verwijzing naar thuisadministratie, doorverwijzing naar het SWT of naar schuldhulpverlening.

Beleidsplan voor twee jaar

Het is een beleidsplan voor twee jaar omdat we vanaf 2023 willen komen met een Beleidsplan Armoede en Schulden voor Wijchen en Druten. Beide onderwerpen zijn nauw verwant en om die reden willen wij ze in de toekomst gezamenlijk oppakken.

Problematische schulden

Met de genoemde passage beogen wij een definitie te geven van het begrip problematische schulden.

Jongeren en schulden

Wat de crisis extra duidelijk heeft gemaakt is dat jongeren een heel kwetsbare doelgroep zijn. Zij staan aan de vooravond van hun loopbaan, het opbouwen van een eigen leven, het aanmaken van netwerken, het stichten van een gezin. En juist bij deze groep kan een inkomen, wegvallen. De problematiek van jongeren met schulden is vaak complex en vraagt om verschillende aanpakken.

In het beleidsplan kunt u lezen (pag. 13) dat wij de komende jaren bij de schuldhulpverlening jongeren prioriteit geven. Voorop staat dat het aanleren van financiële basisvaardigheden de hoogste prioriteit heeft. Dit betekent dat we streven naar het opnemen van financiële educatie in het schoolcurriculum.

We gaan onderzoeken of een Jongeren Perspectief Fonds gevormd kan worden voor jongeren van 18 tot en met 27 jaar die door schulden belemmerd worden in hun maatschappelijke ontwikkeling (pag. 14). Ook krijgen achterstanden van jongeren prioriteit bij Vroegsignalering (bijlage 2).

Huishoudens met schulden

In bijlage 1 bij het beleidsplan staan kenmerken van huishoudens met geregistreerde problematische schulden in Wijchen. De gegevens komen uit het al eerdergenoemde dashboard van het CBS. 50% van het huishoudens in Wijchen met geregistreerde problematische schulden hebben één of meer kinderen.

Uit onderzoek blijkt dat life events een belangrijke voorspeller zijn voor het ontstaan van schulden. Vaak is er sprake van een combinatie van problemen op verschillende leefgebieden.

Toelichting bij kengetallen Wijchen

In 2020 hebben zich tot 1 oktober 2020 82 inwoners met financiële problemen bij de gemeente Wijchen gemeld. Sommige zijn met een of twee gesprekken geholpen en doen geen aanvraag schuldhulpverlening, anderen hebben meer nodig en dienen een aanvraag schuldhulpverlening in. De meeste inwoners die een aanvraag indienen worden ook toegelaten tot de schuldhulpverlening. Dan is er lopend schuldhulpverleningstraject. Niet iedereen die in een schuldhulpverleningstraject zit heeft een schuldsaneringstraject nodig. Een schuldsaneringstraject is het drie jaar durende minnelijk (Plangroep) of wettelijk (WSNP) traject waarin de inwoner maximaal aflost waarna de restantschuld wordt kwijtgescholden. Een deel van de inwoners kan de schulden met hulp en begeleiding van de schuldhulpverleners zelf aflossen.

In dat lopende schuldhulpverleningstraject zijn er verschillende fases. De 260 inwoners die in een schuldhulpverleningstraject zitten, zitten in die verschillende fases: stabilisatiefase bij de gemeente, schuldregelingsfase bij Plangroep of minnelijk traject fase van drie jaar. Lukt een akkoord niet dan wordt er een WSNP aangevraagd en volgt, als de rechter de WSNP toekent, een 3-jarig wettelijk schuldsaneringstraject.

Dit jaar is er tot 1 oktober voor 21 inwoners een dossier overgedragen aan de Plangroep. Dit kunnen ook inwoners zijn die al in 2019 of soms zelfs 2018 zijn toegelaten tot de gemeentelijke schuldhulpverlening. Voor 60 inwoners is er een geslaagde minnelijke of wettelijke schuldregeling.

Tussentijds vallen er ook inwoners uit, omdat ze verhuizen, overlijden, niet meer op afspraken komen of toch zelf een oplossing hebben gevonden voor de schulden. De Plangroep heeft in 87% van de gevallen een minnelijke schuldregeling kunnen treffen voor de inwoners van wie het dossier is overgedragen. Daar waar het minnelijk niet gelukt is, is een WSNP aangevraagd. De rechter heeft 80% van de WSNP-aanvragen positief beoordeeld.

Aanpak preventie en vroegsignalering van schulden

De aanpak van de vroegsignalering van schulden staat beschreven in bijlage 2 van het beleidsplan. De preventieactiviteiten die wij in 2021 gaan uitvoeren staan in het Uitvoeringsplan dat in januari 2021 aan u aangeboden wordt.

Zakgeldproject

Eind 2019 is het zakgeldproject onder de aandacht gebracht. Begin 2020 hebben we een paar aanmeldingen ontvangen. Door de Coronacrisis hebben we het project stil moeten leggen. Tot op heden hebben we dit project nog niet kunnen hervatten. Het plan is om in het nieuwe jaar met actieve communicatie bijv. via scholen opnieuw te starten.

Pilot vaste lasten

Gemeente Wijchen stelt het doorbetalen van vaste lasten niet verplicht. We zien het primair als een "dienst" die we aanbieden om mensen te ondersteunen bij (a) rondkomen met hun inkomen en (b) de eigen financiële zelfredzaamheid verder te ontwikkelen. In de nieuwe Wet Inburgering wordt deze dienstverlening mogelijk wel (tijdelijk) verplicht gesteld als mensen als statushouder in de gemeente worden geplaatst. Ook de landelijke overheid ziet dit als ontzorgen, zodat mensen meer ruimte krijgen om hun financiële zelfredzaamheid te ontwikkelen.

De betrokkene moet een bijstandsuitkering hebben (anders kán de gemeente niet inhouden) en een verhoogd risico op schulden of betalingsachterstanden. Ook moet de betrokkene "leerbaar" zijn. De dienstverlening is tijdelijk om de betrokkene verder te ontwikkelen naar financiële zelfredzaamheid.

In zijn algemeenheid is moeilijk te zeggen wie verantwoordelijk is bij het misgaan van betalingen. In eerste instantie zal de gemeente altijd het initiatief nemen om dit op te lossen. Post gaat niet naar de gemeente, maar de klant moet de gemeente wel informeren over de hoogte van de vaste lasten zodat wij die kunnen betalen.

Schuldhulpmaatje

De Stichting Boven de Streep is een zelfstandige organisatie. Wij willen goed gaan samenwerken met deze stichting in het belang van onze burgers. Met de bedragen die genoemd staan in de begroting willen wij Schuldhulpmaatje ondersteunen. De bedragen vanaf 2022 worden afgestemd op de activiteiten van Schuldhulpmaatje op dat moment.

Saneringskrediet

Uit uw reactie op ons voorstel om meer met saneringskredieten te gaan werken, merken wij dat er veel onduidelijkheid bij de cliëntenraad is over wat nu precies een saneringskrediet is. Als wij dit onderwerp verder uitgewerkt hebben gaan wij graag met u in gesprek over de precieze werking van zo'n krediet.

Voor nu kunnen wij het volgende aangeven:

- Bij een saneringskrediet is de afloscapaciteit per maand de basis. Die wordt met 36 vermenigvuldigd. Dat is het saneringskrediet. Met dat bedrag wordt een voorstel gedaan aan alle schuldeisers. De schuldeisers krijgen dus net als bij een minnelijke of wettelijke regeling maar een deel van de schuld terugbetaald. De rente gaat van het bedrag af dat aan de schuldeisers wordt aangeboden.
- Saneringskredieten hebben ook een looptijd van 3 jaar.

- Bij een saneringskrediet worden de schuldeisers meteen na het bereiken van een akkoord betaald en worden de restantschulden kwijtgescholden. De klant heeft dan alleen nog maar één schuld aan de verstrekker van het saneringskrediet. En dat is vaak een veel lager bedrag dan de oorspronkelijke schuldenlast.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

R. Boer,
gemeentesecretaris

M. van Beek
burgemeester